

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2022 r. Nr (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 1 i ust. 2a, art. 18 ust. 1 i ust. 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.) oraz art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne **A. W. (1)** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) **SP. Z O. O.** wynosi:

Miesiąc/ rok	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie					
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
01-2019	(...)	4 406,00 zł	4 406,00 zł	4 406,00 zł	3 801,93 zł	342,17 zł
02-2019	(...)	3 965,00 zł	3 965,00 zł	3 965,00 zł	3 421,40 zł	307,93 zł
03-2019	(...)	4 267,00 zł	4 267,00 zł	4 267,00 zł	3 681,99 zł	331,38 zł
04-2019	(...)	5 299,00 zł	5 299,00 zł	5 299,00 zł	4 572,50 zł	411,53 zł
05-2019	(...)	3 884,00 zł	3 884,00 zł	3 884,00 zł	3 351,50 zł	301,64 zł
06-2019	(...)	3 855,00 zł	3 855,00 zł	3 855,00 zł	3 326,47 zł	299,38 zł
07-2019	(...)	5 069,00 zł	5 069,00 zł	5 069,00 zł	4 374,04 zł	393,66 zł
08-2019	(...)	4 063,00 zł	4 063,00 zł	4 063,00 zł	3 505,96 zł	315,54 zł
09-2019	(...)	4 050,00 zł	4 050,00 zł	4 050,00 zł	3 494,74 zł	314,53 zł
10-2019	(...)	4 444,00 zł	4 444,00 zł	4 444,00 zł	3 834,73 zł	345,13 zł

11-2019	(...)	3 893,00 zł	3 893,00 zł	3 893,00 zł	3 359,26 zł	302,33 zł
12-2019	(...)	4 682,00 zł	4 682,00 zł	4 682,00 zł	4 040,10 zł	363,61 zł
01-2020	(...)	3 832,00 zł	3 832,00 zł	3 832,00 zł	3 306,64 zł	297,60 zł
02-2020	(...)	3 905,00 zł	3 905,00 zł	3 905,00 zł	3 369,62 zł	303,27 zł
03-2020	(...)	4 054,00 zł	4 054,00 zł	4 054,00 zł	3 498,20 zł	314,84 zł
04-2020	(...)	2 559,00 zł	2 559,00 zł	2 559,00 zł	2 829,42 zł	254,65 zł
06-2020	(...)	3 174,00 zł	3 174,00 zł	3 174,00 zł	2 738,85 zł	246,50 zł
07-2020	(...)	3 710,00 zł	3 710,00 zł	3 710,00 zł	3 201,35 zł	288,12 zł
08-2020	(...)	4 223,00 zł	4 223,00 zł	4 223,00 zł	3 644,03 zł	327,96 zł
09-2020	(...)	3 710,00 zł	3 710,00 zł	3 710,00 zł	3 201,35 zł	288,12 zł
10-2020	(...)	4 242,00 zł	4 242,00 zł	4 242,00 zł	3 660,42 zł	329,44 zł
11-2020	(...)	4 105,00 zł	4 105,00 zł	4 105,00 zł	3 542,20 zł	318,80 zł
12-2020	(...)	4 827,00 zł	4 827,00 zł	4 827,00 zł	4 165,21 zł	374,87 zł

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazano, że w realiach rozpatrywanego przypadku doszło do naruszenia art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, albowiem ubezpieczona pomimo umowy zlecenia zawartej ze spółką (...) **sp zo.o.** świadczyła pracę na rzecz swojego pracodawcy tj. (...) SP. Z O.O. Wobec tego wskazany płatnik winien ponieść dodatkowe obciążenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne rentowe, chorobowe wypadkowe i zdrowotne tytułu przychodów uzyskanych przez ubezpieczoną także z umowy zlecenia a wykonywanej de facto na jego rzecz.

/decyzja – k. 2951-2956 załączonych do sprawy akt organu rentowego/

Decyzją dnia 25 kwietnia 2022 r. Nr (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 1 i ust. 2a, art. 18 ust. 1 i ust. 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.) oraz art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne **I. G.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) **SP. Z O.O.** wynosi:

Miesiąc/ rok	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie					
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
03-2019	(...)	3 476,00 zł	3 476,00 zł	3 476,00 zł	2 999,44 zł	269,95 zł
04-2019	(...)	3 674,00 zł	3 674,00 zł	3 674,00 zł	3 170,30 zł	285,33 zł
05-2019	(...)	3 171,00 zł	3 171,00 zł	3 171,00 zł	2 736,25 zł	246,26 zł
06-2019	(...)	3 285,00 zł	3 285,00 zł	3 285,00 zł	2 834,62 zł	255,12 zł
07-2019	(...)	3 738,00 zł	3 738,00 zł	3 738,00 zł	3 225,52 zł	290,30 zł
08-2019	(...)	3 308,00 zł	3 308,00 zł	3 308,00 zł	2 854,47 zł	256,90 zł
09-2019	(...)	3 468,00 zł	3 468,00 zł	3 468,00 zł	2 992,53 zł	269,33 zł
10-2019	(...)	3 647,00 zł	3 647,00 zł	3 647,00 zł	3 146,99 zł	283,23 zł
11-2019	(...)	3 129,00 zł	3 129,00 zł	3 129,00 zł	2 700,01 zł	243,00 zł
12-2019	(...)	3 461,00 zł	3 461,00 zł	3 461,00 zł	2 986,50 zł	268,79 zł
01-2020	(...)	3 567,00 zł	3 567,00 zł	3 567,00 zł	3 077,96 zł	277,02 zł
02-2020	(...)	3 161,00 zł	3 161,00 zł	3 161,00 zł	2 727,63 zł	245,49 zł
03-2020	(...)	3 045,00 zł	3 045,00 zł	3 045,00 zł	2 627,53 zł	236,48 zł
06-2020	(...)	3 106,60 zł	3 106,60 zł	3 106,60 zł	2 680,69 zł	241,26 zł
07-2020	(...)	3 038,00 zł	3 038,00 zł	3 038,00 zł	2 621,49 zł	235,93 zł

08-2020	(...)	3 934,00 zł	3 934,00 zł	3 934,00 zł	3 394,65 zł	305,52 zł
09-2020	(...)	3 452,00 zł	3 452,00 zł	3 452,00 zł	2 978,73 zł	268,09 zł
10-2020	(...)	3 111,00 zł	3 111,00 zł	3 111,00 zł	2 684,48 zł	241,60 zł
11-2020	(...)	3 242,00 zł	3 242,00 zł	3 242,00 zł	2 797,52 zł	251,78 zł
12-2020	(...)	4 554,00 zł	4 554,00 zł	4 554,00 zł	3 929,65 zł	353,67 zł

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazano, że realiach rozpatrywanego przypadku doszło do naruszenia art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, albowiem ubezpieczona pomimo umowy zlecenia zawartej ze spółką (...) **sp zo.o.** świadczyła pracę na rzecz swojego pracodawcy tj. (...) SP. Z O.O. Wobec tego wskazany płatnik winien ponieść dodatkowe obciążenia z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne rentowe, chorobowe wypadkowe i zdrowotne tytułu przychodów uzyskanych przez ubezpieczoną także z umowy zlecenia, a wykonywanej de facto na jego rzecz.

/decyzja – k. 2545-2550 załączonych do sprawy akt organu rentowego/

Odwołania od w/w decyzji ZUS wniosła (...) **SP. Z O.O.** wnosząc o uchylenie zaskarżonych decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu, względnie o ich zmianę.

Zaskarżonym decyzjom zarzucono naruszenie:

1. Art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3. w zw. z art. 4 pkt 2 lit a. art. 8 ust. 1 i ust 2a. art. 18 ust 1 i ust. 1a. art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i wydanie decyzji o ustalaniu podstawy wymiaru składek w sytuacji, gdy brak jest przesłanek do jej wydania;

2. Art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w obliczu dolnego przyjęcia, że umowa cywilnoprawna zawarta pomiędzy ubezpieczoną a spółką (...) Sp. z o.o. w postaci umowy zlecenia miała charakter pozorny, skoro beneficjentem pracy ubezpieczonego był płatnik składek, w sytuacji w której, w ocenie płatnika składek przedmiotowa umowa cywilnoprawna była ważna, a co za tym idzie wywołała wszelkie implikowane jej treścią skutki prawne, również na gruncie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, co wyklucza możliwość uznania w powyższym zakresie ubezpieczonego jako pracownika płatnika składek;

3. Art. 89 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - poprzez brak zawiadomienia płatnika składek o czynnościach dowodowych dokonywanych w toku kontroli, w tym w szczególności o zeznaniach świadków, które zostały uznane za kluczowe dla ustalenia stanu faktycznego przyjętego za podstawę rozstrzygnięcia, w sytuacji w której płatnik składek został pozbawiony możliwości wzięcia czynnego udziału w rzeczonych czynnościach dowodowych, co z kolei miało istotny wpływ na wynik sprawy;

/odwołanie – k. 3-8 akt VIII U 1185/ 22 i k. 3-8 akt VIII U 1193/22/

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawach.

/odpowiedzi na odwołania – k. 9-10 akt VIII U 1185/ 22 i k. 9-10 akt VIII U 1193/22//

Postanowieniem z dnia 29.06.2022 r. sprawy ze wskazanych odwołań połączono do wspólnego rozpoznania.

/ postanowienie k. 12 akt VIII U 1193/22//

Zainteresowana **I. G.** przyłączyła się do stanowiska organu rentowego.

/ stanowisko procesowe zainteresowanej protokół z rozprawy z dnia 12.09.2022 r. 00:02:55-00:03:44/

Zainteresowana **A. W. (I)** nie zajęła stanowiska w sprawie i pomimo prawidłowego wezwania nie stawiała się na wyznaczone terminy rozpraw.

/ bezsporne/

Występujący w imieniu płatnika Prezes Zarządu P. P. wzywany prawidłowo do stawiennictwa na rozprawie pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań, nie stawiał się na żaden z terminów.

/ bezsporne/

Pismem z dnia 16.11.2022 r. organ rentowy wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w sprawie liczonych od wartości przedmiotu sporu w postaci składek od podstaw wymiaru składek wskazanych w decyzjach ubezpieczonych tj **I. G.** w łącznej kwocie 7316,59 zł i **A. W. (I)** w łącznej kwocie 10374,14 zł.

/ pismo k. 58/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek (...) Sp. z o.o. prowadzi działalność gospodarczą od 17.09.2021, Nr KRS (...), przedmiotem której zgodnie z (...) jest m.in. produkcja opakowań z tworzyw sztucznych. Prezesami zarządu spółki w spornych okresach byli kolejno A. W. (2), S. S. oraz P. P..

/ bezsporne odpis KRS k. 35-40/.

Płatnik w celu realizacji przedmiotu działalności zawarł umowy na dostarczenie kadry pracowniczej w latach 2017, 2018, 2019, 2020 z (...) Sp. z o.o. ul. (...), (...)-(...) W.. Zgodnie z umowami Zleceniobiorca zobowiązał się na dostarczenie na zgłoszone zapotrzebowanie Zleceniodawcy odpowiednio wykwalifikowanej i ilościowo potrzebnej kadry pracowniczej niezbędnej do realizacji zadań określonych przez Zleceniodawcę - związanych z realizacją czynności wchodzących w zakres działalności operacyjnej prowadzonej przez Zleceniobiorcę (Zakład Produkcyjny przy ul. (...) w Ł.) z uwzględnieniem nadzoru ze strony przedstawicieli Zleceniodawcy.

/kserokopia umowy na dostarczenie kadry pracowniczej z dnia 02.01.2017 r. akta kontroli str. 349-354 płyta CD k. 59, kserokopia umowy na dostarczenie kadry pracowniczej z dnia 04.01.2018 r. akta kontroli str. 29-34 płyta CD k. 59, kserokopia umowy na dostarczenie kadry pracowniczej z dnia 03.01.2019 r. akta kontroli str. 37-42 płyta CD k. 59, kserokopia umowy na dostarczenie kadry pracowniczej z dnia 04.01.2020 r. akta kontroli str. 47-52 płyta CD k. 59/

Zleceniodawca za wykonanie ww. czynności zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia stanowiącego równowartość 108% poniesionych kosztów przez Zleceniobiorcę. Zgodnie z dokumentami przedłożonymi w toku kontroli dokonanej przez organ rentowy:

- za rok 2017 zgodnie z zestawieniem suma wynagrodzeń zleceniobiorców 95 065,80 zł,

- za rok 2018 Zleceniobiorca wystawił fakturę sprzedaży w dniu 31.12.2018 r. na kwotę brutto 557 831,03 zł termin płatności 14 dni,

- za rok 2019 Zleceniobiorca wystawił fakturę sprzedaży w dniu 31.12.2019 r. na kwotę brutto 982 382,35 zł termin płatności 14 dni,

- za rok 2020 Zleceniobiorca wystawił fakturę sprzedaży w dniu 31.12.2020 r. na kwotę brutto 827 000,25 zł termin płatności 14 dni.

Za rok 2017 nie została wystawiona faktura za dostarczenie kadry pracowniczej przez Spółkę (...).

/protokół kontroli z dnia 9.12.2021 r. akta kontroli str. (...) - (...) płyta CD k. 59, aneks do protokołu kontroli z dnia 11.01.2022 r. akta kontroli str.1935-1943 płyta CD k. 59, kserokopia zestawienia wypłaconych wynagrodzeń w roku 2017 „płatne przez (...)” akta kontroli str. 355-357 płyta CD k. 59, kserokopia faktury nr (...) z dnia 31.12.2018 r. akta kontroli str. 35 płyta CD k. 59, kserokopia faktury nr (...) z dnia 31.12.2019 r. akta kontroli str. 43 płyta CD k. 59, kserokopia zastawienia za 2019 rok, akta kontroli str. 45 płyta CD k. 59, kserokopia faktury nr (...) z dnia 31.12.2020 r. akta kontroli str. 53 płyta CD k. 59, kserokopia zastawienia za 2020 rok akta kontroli str. 55 płyta CD k. 59, protokół przyjęcia wyjaśnień osoby upoważnionej do reprezentowania płatnika składek K. G. z 07.12.2021 r. akta kontroli str. (...) - (...) płyta CD k. 59/

(...) Sp. z o.o. w celu realizacji przedmiotu umów na dostarczenie kadry pracowniczej zawierał umowy cywilnoprawne z pracownikami spółki (...) SP. Z O.O.

/ bezsporne protokół kontroli z dnia 9.12.2021 r. akta kontroli str. (...) - (...) płyta CD k. 59, zeznania ubezpieczonej I. G. protokół z rozprawy z dnia 7.11.2022 r. 00:06:46-00:07:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 12.09.2022 r. 00:03:44 -00:09:59/

Pracownicy spółki (...) jednocześnie świadczący pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej w spółce (...), nie wiedzieli jaką pracę wykonywali na umowę zlecenia, ponieważ miejsce pracy jak i zadania, które wykonywali wynikały tylko z umowy o pracę. Niejednokrotnie wskazanych umów im nie przekazano w związku z tym wykonujący pracę na tych zasadach mieli wątpliwości zarówno co do zakresu zleconych im zadań, oraz co do tego jaka de facto stawka wynagrodzenia z tego tytułu w konkretnych miesiącach winna im zostać wypłacona. Umowy zlecenie nie można było mieć zawartej nie mając zawartej umowy o pracę. Od samego początku informowano pracowników, iż zatrudnienie w (...) wiąże się z zawarciem dwóch umów- był to wymóg stawiany pracownikom. Ewidencja czasu pracy była jedna i spółka (...) nie prowadziła odrębnej ewidencji czasu dla umów cywilnoprawnych. Wynagrodzenie płatne przez spółkę (...) było w rzeczywistości dodatkiem czterobrygadowym i/lub nadgodzinami w ramach zawartej umowy o pracę względnie innym dodatkiem do tej umowy.

/protokół kontroli z dnia 9.12.2021 r. akta kontroli str. (...) - (...) płyta CD k. 59, zeznania przesłuchanych w postępowaniu kontrolnym ZUS: M. A. akta kontroli str. 233-239 D. M. akta kontroli str. 247-261, M. J. akta kontroli str. 263-289, N. K. akta kontroli str. 291-299 - akta kontroli płyta CD k. 59, zeznania ubezpieczonej I. G. protokół z rozprawy z dnia 7.11.2022 r. 00:06:46-00:07:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 12.09.2022 r. 00:03:44 -00:09:59/

Płatnik składek (...) SP. Z O.O. zatrudniał **A. W. (1)** na podstawie umowy o pracę . Ubezpieczona, w tym samym okresie miała jednocześnie zawarte umowy zlecenia ze Spółką (...) SP. Z O.O., z tytułu których uzyskiwała dodatkowe przychody w miesiącach i kwotach wskazanych poniżej: (...) - 1 406,00 zł, (...) - 965,00 zł, (...) - 1 267,00 zł, (...) - 2 299,00 zł, (...) - 884,00 zł, (...) - 855,00 zł, (...) - 2 069,00 zł, (...) - 1 063,00 zł, (...) - 1 050,00 zł, (...) - 1 444,00 zł, (...) - 893,00 zł, (...) - 1 682,00 zł, (...) - 832,00 zł, (...) - 905,00 zł, (...) - 1 054,00 zł, (...) - 459,00 zł, (...) - 574,00 zł, (...) - 710,00 zł, (...) - 1 223,00 zł, (...) - 710,00 zł, (...) - 1 242,00 zł, (...) - 1 105,00 zł, (...) - 1 827,00 zł / bezsporne, kserokopie list wypłat umów cywilnoprawnych za m-ce (...) - (...), (...) - (...) akta kontroli str.561-929, 953- (...) płyta CD k. 58 kserokopie list plac dotyczące wypłat z umów o pracę osiągniętych w m-cach (...) - (...), (...) - (...) akta kontroli str. (...) - (...), (...) - (...) płyta CD k. 58/

Płatnik składek (...) SP. Z O.O. zatrudniał **I. G.** na podstawie umowy o pracę na stanowisku pracownika produkcji. Ubezpieczona, w tym samym okresie miał jednocześnie zawarte umowy zlecenia ze Spółką (...) SP. Z O.O., z tytułu których uzyskiwała dodatkowe przychody w miesiącach i kwotach wskazanych poniżej: (...) - 1 076,00 zł, (...) - 1 274,00 zł, (...) - 771,00 zł, (...) - 885,00 zł, (...) - 1 338,00 zł, (...) - 908,00 zł, (...) - 1 068,00 zł, (...) - 1 247,00 zł, (...) - 729,00 zł, (...) - 1 061,00 zł, (...) - 1 167,00 zł, (...) - 561,00 zł, (...) - 445,00 zł, (...) - 445,00 zł, (...) - 438,00 zł, (...) - 1 334,00 zł, (...) - 852,00 zł, (...) - 511,00 zł, (...) - 642,00 zł, (...) - 1 954,00 zł

/ bezsporne, zeznania ubezpieczonej I. G. protokół z rozprawy z dnia 7.11.2022 r. 00:06:46-00:07:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 12.09.2022 r. 00:03:44 -00:09:59, kserokopie list wypłat umów cywilnoprawnych za m-ce (...) - (...), 06-12/2020 akta kontroli str.601-907, 953- (...) płyta CD k. 58, kserokopie list płac dotyczące wypłat z umów o pracę osiągniętych w m-cach (...) - (...), 06-12/2020 akta kontroli str. (...) - (...), (...) - (...) płyta CD k. 58/

Czynności równoległe wykonywane przez ubezpieczone **A. W. (1) i I. G.** zarówno na podstawie umowy o pracę w (...) SP. Z O.O., jak i na podstawie umowy zlecenia w (...) SP. Z O.O. w praktyce były tożsame. Praca świadczona była w tym samym miejscu, w jednej sali produkcyjnej, pod nadzorem tych samych osób, z użyciem tego samego sprzętu a z wymiernych rezultatów pracy korzystał pracodawca ubezpieczonych tj. (...) SP. Z O.O.

/ zeznania ubezpieczonej I. G. protokół z rozprawy z dnia 7.11.2022 r. 00:06:46-00:07:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 12.09.2022 r. 00:03:44 -00:09:59 zeznania przesłuchanych w postępowaniu kontrolnym ZUS: M. A. akta kontroli str. 233-239 D. M. akta kontroli str. 247-261, M. J. akta kontroli str. 263-289, N. K. akta kontroli str. 291-299 - akta kontroli płyta CD k. 59 /

Płatnik składek (...) SP. Z O.O. nie deklarował składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodów z tytułu umów cywilnoprawnych wykonywanych przez ubezpieczone **A. W. (1) i I. G.** na jego rzecz jako pracodawcy a zawieranych z innym podmiotem Spółką (...) SP. Z O.O.

/ bezsporne/

Stan faktyczny został ustalony przez Sąd Okręgowy na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS, przedłożonych w toku postępowania sądowego. Autentyczność dokumentów nie była kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu, stąd też uznano je za wiarygodny materiał dowodowy. Wzrost wiarygodności Sąd Okręgowy przyznał także zeznaniom zainteresowanej ubezpieczonej **I. G.**. Pomocniczo sąd oparł się również na zeznaniach przesłuchanych w postępowaniu kontrolnym ZUS: M. A., D. M., M. J., N. K. dostępnych w formie protokołu przesłuchania. W ocenie Sądu było to w zaistniałych okolicznościach dopuszczalne i nie prowadziło do obejścia zasady bezpośredniości przeprowadzania dowodów, bowiem żadna ze stron procesu nie zakwestionowała prawdziwości tych zeznań złożonych, w toku postępowania kontrolnego prowadzonego przez ZUS. Podkreślenia wymaga, iż zeznania ww. zawarte w protokołach przesłuchań jak i zeznania przesłuchanej w procesie ubezpieczonej wzajemnie ze sobą korelowały i były zbieżne ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją. Jednocześnie podkreślenia wymaga, fakt iż płatnik pomimo złożenia odwołania w procesie nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych, działający w jego imieniu Prezes Zarządu nie stawiał się na żaden termin rozprawy, nikt nie popierał też zawartych w odwołaniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania, jako niezasadne, podlegają oddaleniu.

Na wstępie wobec powoływania się przez wnioskodawcę w odwołaniu na zarzuty naruszenia procedury administracyjnej przez organ rentowy - brak zawiadomienia płatnika o czynnościach dowodowych dokonywanych w toku kontroli, co miało rzutować na wynik sprawy- Sąd stwierdza, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, sąd co do zasady nie bada naruszeń kodeksu postępowania administracyjnego. Bowiem sprawy z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych w przeciwieństwie do innych spraw, w których wydawane są decyzje administracyjne, są rozpoznawane przez sądy powszechne w procedurze cywilnej a nie przez sądy administracyjne w procedurze sądowo-

administracyjnej. Konsekwencją tego rozróżnienia jest m.in. możliwość podjęcia merytorycznego rozstrzygnięcia przez sąd ubezpieczeń społecznych i zmiany decyzji ZUS- strony w niniejszym postępowaniu mogą powoływać dowodzić nieprawdziwości stanu faktycznego przyjętego w decyzji ZUS. Powyższą tezę potwierdził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2011 r. o sygn. akt II UK 271/10, argumentując, że postępowanie sądowe, w tym w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego, jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. W wypadkach innych wad konieczne jest wszczęcie odpowiedniego postępowania administracyjnego w celu stwierdzenia nieważności decyzji i wyeliminowania jej z obrotu prawnego.

Jednocześnie należy zaznaczyć, iż wraz z nowelizacją k.p.c., która weszła w życie 7 listopada 2019 r., ustawodawca wprowadził wyjątek od powyższego. Na podstawie art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c. pojawiła się możliwość uchylenia zaskarżonej decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu, jeżeli taka decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym.

Cytowany przepis został dodany do art. 477¹⁴ k.p.c. w wyniku nowelizacji z 4 lipca 2019 r. (ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.). Wprowadził on możliwość wydania przez sąd I instancji orzeczenia o charakterze kasatoryjnym ze względu na rażące naruszenie przepisów postępowania przed organem rentowym. Jeżeli sąd ustali istnienie takiego rodzaju naruszenia, to uchyła decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Przepis ten dotyczy jedynie trzech rodzajów decyzji, a mianowicie nakładających na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalających wymiar tego zobowiązania lub obniżających świadczenie. Ustawodawca, kierując się względami społecznymi, ograniczył możliwość wydania orzeczenia kasatoryjnego do tych decyzji, których uchylenie nie doprowadzi do pozbawienia ubezpieczonego środków utrzymania.

Dzięki takiemu unormowaniu sąd może badać wady wynikające z naruszenia nie tylko prawa materialnego, lecz także procesowego. Jak wynika z uzasadnienia projektu z 2019r., niezależnie od tego, czy wady te dotyczą formy, czy treści decyzji, ich wspólną cechą jest to, że naruszają przepisy o postępowaniu przed organem rentowym w takim stopniu, że ich konwalidacja jest niemożliwa. Naprawienie takich decyzji przez sąd polega w istocie na wydaniu ich na nowo, to zaś wymaga ponownego przeprowadzenia całego postępowania - tyle że przed sądem (zob. uzasadnienie projektu k.p.c. 2019). W uzasadnieniu projektu podano także przykłady wad decyzji, które projektodawca określił jako rażące. Należą do nich, w zakresie treści: brak oznaczenia stron, niewskazanie sposobu obliczenia świadczenia lub składki; sposobu wydania: wydanie przez osobę nieuprawnioną; i postępowania je poprzedzającego: bez podstawy prawnej lub przedwcześnie - bez zachowania terminów lub przesłanek wydania (zob. uzasadnienie projektu k.p.c. z 2019) (por. J. May, Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian, WKP 2020).

De facto omawiany przepis służy eliminacji z obrotu wadliwych decyzji, jednak wadliwość ta musi być rażąca. Tylko rażące naruszenie przepisów o postępowaniu przed organem rentowym uzasadnia uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ponieważ nie każde uchybienie w procedowaniu przed organem rentowym ma taką rangę, by wymagało prowadzenia sprawy od nowa. Nie chodzi tu więc o „jakikolwiek” naruszenie przepisów o postępowaniu. Przepis ten ma charakter wyjątkowy i musi być interpretowany ściśle, a nie rozszerzająco.

W ocenie Sądu po stronie organu nie doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, nie było więc możliwe uchylenie zaskarżonych decyzji. Decyzje spełniały wszystkie wymogi formalne a w postępowaniu kontrolnym, w sprawie ustalenia podstaw wymiaru i wysokości składek na

obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i zdrowotne ubezpieczonych płatnik miał możliwość składania zastrzeżeń. Ponadto mając na uwadze treść odwołania Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, które uzupełniło ewentualne braki w postępowaniu przed ZUS-em. Strona powodowa nie była w żaden sposób ograniczona w zakresie możliwości przedstawienia dowodów i też mających wpływ na wynik rozstrzygnięcia. Należy podkreślić, iż Sąd miał tu na względzie także ekonomikę procesową i szybkość postępowania.

Co do meritum stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 1009 t.j.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej były osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej „zleceniobiorcami”, oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4.

Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Art. 18 ust. 1 i 3 wskazanej ustawy stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

W świetle art. 9 ust. 1 osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 7b, 10, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, otrzymywania stypendium doktoranckiego, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a.

Zgodnie art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej użyte w ustawie określenia oznaczają: płatnik składek – pracodawca – w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego, z wyłączeniem osób, którym zasiłek macierzyński wypłaca Zakład. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia należy do płatnika składek (art. 36 ust. 2). Płatnik składek przekazuje do Zakładu imienne raporty miesięczne, po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w terminie ustalonym dla rozliczania składek (art. 41 ust. 1).

W myśl art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1285), obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a i c-i, powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych.

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-

i i pkt 3 i 11, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych za osobę pozostającą w stosunku pracy, w stosunku służbowym albo odbywającą służbę zastępczą składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza pracodawca (...). W myśl art. 74 ust. 1 ww. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do ubezpieczenia zdrowotnego osób objętych ubezpieczeniami społecznymi stosuje się przepisy dotyczące zasad, trybu i terminu zgłaszania do ubezpieczeń społecznych oraz wyrejestrowania z tych ubezpieczeń. Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru składki. Składka jest miesięczna i niepodzielna (art. 79 ust. 1 i 2). Do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników, osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób (art. 81 ust. 1).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy stał na stanowisku, że praca wykonywana przez zainteresowane w ramach umowy zlecenia z (...) SP. Z O.O. świadczona była na rzecz płatnika składek (...) SP. Z O.O. będącego pracodawcą, z którym zleceniobiorca pozostawał w stosunku pracy, a zatem obowiązek zapłaty składek w pełnym wymiarze z tytułu całości wykonywanych prac spoczywał na pracodawcy.

Weryfikacja wskazanego stanowiska organu rentowego wymaga prawidłowej interpretacji powoływanego już przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

W judykaturze prezentowane jest jednolite stanowisko, zgodnie z którym art. 8 ust. 2a ustawy systemowej rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie dotyczy sytuacji, gdy praca wykonywana jest na podstawie jednej z wymienionych w tym przepisie umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub gdy praca jest wykonywana na podstawie umowy prawa cywilnego zawartej z osobą trzecią, ale praca jest wykonywana na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Pojęcie pracownika w rozumieniu powyższego unormowania ma szerszy zakres znaczeniowy niż pojęcie pracownika w rozumieniu przepisów prawa pracy (art. 2 k.p. i art. 22 § 1 k.p.) i obejmuje również osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych w sytuacji, gdy umowę tę zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach tej umowy wykonują pracę na rzecz tego pracodawcy, choćby umowa cywilnoprawna została zawarta z osobą trzecią (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 18.10.2011 r. (III UK 22/11), uchwała Sądu Najwyższego z 2.09.2009 r. (II UZP 6/09)).

Objęcie definicją pracownika, dla potrzeb prawa ubezpieczeń społecznych, nie tylko pracowników w znaczeniu, jakie temu pojęciu, nadają przepisy kodeksu pracy, ale, także osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych (agentów, zleceniobiorców, wykonawców dzieła) oznacza jednocześnie, rozszerzenie pracowniczego tytułu obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, co wpływa na sposób ustalania podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie.

Hipotezą normy prawnej wynikającej z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej objęte są dwa rodzaje relacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Pierwszą jest sytuacja, gdy oba stosunki (pracowniczy i cywilnoprawny) dotyczą tych samych podmiotów jednocześnie występujących wobec siebie w roli pracodawcy – zleceniodawcy i pracownika – zleceniobiorcy, drugą zaś sytuacja, gdy na istniejący stosunek pracy „nakłada się” na stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, w ramach łączącej pracodawcę z osobą trzecią (zleceniodawcą) umownej więzi prawnej. W tym ostatnim przypadku, pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika – zleceniobiorcę, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku. Z regulacją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej koresponduje unormowanie art. 18 i art. 20 ust. 1

tej ustawy dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy systemowej mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 20 ust. 1 tej ustawy nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Zatem w przypadku pracowników, o których mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy systemowej, na płatniku (na pracodawcy) spoczywa obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W odniesieniu do pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. Taki sam sposób postępowania dotyczy także sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią) lecz praca, w jej ramach, jest wykonywana na rzecz pracodawcy, gdyż obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy (zob. wyrok Sądu Najwyższego: z 14.01.2010 r. (I UK 252/09); z 22.02.2010 r. (I UK 259/09)).

Przy czym należy nadmienić, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej stanowi o wykonywaniu pracy na rzecz pracodawcy, z którym dany ubezpieczony pozostaje w stosunku pracy, nie zaś o wykonywaniu pracy „na korzyść” tego pracodawcy, ani też „wyłącznie na rzecz” pracodawcy. Powyższe oznacza, że nie można wykluczyć zastosowania przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w sytuacji, gdy pracodawca nie uzyskuje bezpośrednio korzyści z wykonywania przez ubezpieczonego pracy w ramach umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z Kodeksem cywilnym, stosuje się przepisy, dotyczące zlecenia, ani też w sytuacji, gdy ubezpieczony pracę tę wykonuje zarówno na rzecz pracodawcy, jak i na rzecz podmiotu, z którym zawarł umowę agencyjną, umowę zlecenia lub zbliżoną rodzajowo umowę o świadczenie usług (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 7.03.2017 r. (III AUa 1570/16)).

Zastosowany, w treści tego przepisu, zwrot: „wykonuje pracę na rzecz pracodawcy” oznacza, iż praca ta świadczona jest w przebiegu realizacji stosunku prawnego łączącego owego pracodawcę ze zleceniodawcą tych pracowników (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 28.02.2019 r. (III AUa 1574/16)).

Praca wykonywana na rzecz swojego pracodawcy, to praca, którego rzeczywistym beneficjentem jest pracodawca, niezależnie od formalnej więzi łączącej pracownika z osobą trzecią. Oznacza to, że bez względu na rodzaj czynności, wykonywanych przez pracownika, wynikających z umowy, zawartej z osobą trzecią, oraz niezależnie od rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę i osobę trzecią wystarczającą przesłanką zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest korzystanie przez pracodawcę z wymiernych rezultatów pracy swojego pracownika, wynagradzanego przez osobę trzecią (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 16.09.2020 r. (III AUa 159/20)), wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 3.06.2019 r. (III AUa 301/18)). Nie jest także wymagane, aby pracownik wykonywał w ramach umowy zlecenie takie same czy nawet podobne czynności, jak w ramach stosunku pracy. Mogą być to czynności nawet o odmiennym charakterze istotnym jest jednak, że korzyści z tejże pracy uzyskuje pracodawca (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12.12.2018 III A Ua (...)/)

Przez wykonywanie pracy na czyjąś rzecz należy rozumieć jej świadczenie w czyimś interesie. Pomimo formalnego wyodrębnienia obydwu spółek, jako odrębnych podmiotów prawa gospodarczego, nie sposób przyjąć, by działania, podejmowane w interesie zleceniodawcy, nie były jednocześnie, podejmowane w interesie pracodawcy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 7.02.2019 r. (III AUa 1757/18)).

Celem wprowadzenia art. 8 ust. 2a ustawy systemowej było po pierwsze ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie – ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19.06.2019 r. III AUa 1816/16).

Po pierwsze warto zwrócić uwagę, że odwołujący się płatnik składek (...) SP. Z O.O. i (...) SP. Z O.O. stanowią odrębne podmioty. Niemniej jednak nie należy tracić z pola widzenia, że Płatnik w celu realizacji przedmiotu działalności w latach 2017, 2018, 2019, 2020 zawarł umowy na dostarczenie kadry pracowniczej z (...) Sp. z o.o.. Zgodnie z umowami Zleceniobiorca zobowiązał się na dostarczanie na zgłoszone zapotrzebowanie Zleceniodawcy odpowiednio wykwalifikowanej i ilościowo potrzebnej kadry pracowniczej niezbędnej do realizacji zadań określonych przez Zleceniodawcę - związanych z realizacją czynności wchodzących w zakres działalności operacyjnej prowadzonej przez Zleceniobiorcę (Zakład Produkcyjny przy ul. (...) w Ł.) z uwzględnieniem nadzoru ze strony przedstawicieli Zleceniodawcy. Przy tym poza sporem pozostaje, że (...) Sp. z o.o. w celu realizacji przedmiotu umów na dostarczenie kadry pracowniczej zawierał umowy cywilnoprawne z pracownikami spółki (...) SP. Z O.O. Wobec tego już tak określony zakres zadań tych podmiotów przy prowadzeniu działalności, powoduje, że zleceniobiorca (pracownik) zatrudniony przez jedną ze spółek wykonuje zlecenie (prace) na rzecz drugiej.

Sąd Okręgowy zważył, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w tym dowodów z dokumentów zawieranych umów, zeznań ubezpieczonych złożonych zarówno w postępowaniu przed ZUS jak i w przedmiotowym procesie –jasno wynikało, że zakres obowiązków w ramach zawartych umów cywilnoprawnych nie miał w praktyce znaczenia. Zakres obowiązków zainteresowanych z umów cywilnoprawnych de facto pokrywał się z zakresem ich obowiązków z tytułu zawartych umów o pracę – wykonywali oni czynności tożsame. Z protokołów przesłuchań pracowników zawartych w aktach kontroli jak i przesłuchania ubezpieczonej I. G. wynikało, iż w zasadzie nie rozróżniali oni zadań wynikających z umów o pracę i umów cywilnoprawnych w praktyce wykonując jednolite czynności. WW zgodnie podkreślali też zawarcie umowy zlecenia z (...) SP. Z O.O. było z góry określonym przez płatnika wymogiem, który służył de facto do rozliczania zarówno nadgodzin jak i dodatku czterobrygadowego w ramach zawartej umowy o pracę, względnie innych dodatków do umowy o pracę. Ponadto w świetle treści zawartych przez (...) SP. Z O.O. i (...) SP. Z O.O. umów o dostarczenie kadry pracowniczej nie ma wątpliwości, że płatnik był głównym odbiorcą usług świadczonych zatrudnianych przez (...) SP. Z O.O. zleceniobiorców. Biorąc pod uwagę powyższe niewątpliwie, czynności wykonywane przez zainteresowanych w ramach umów cywilnoprawnych miały charakter jeśli nie tożsame, to co najmniej uzupełniający do tych wykonywanych przez nich w ramach zawartej umowy o pracę, bowiem jak wynikało z ustaleń to płatnik był ich beneficjentem. Z punktu widzenia przepływów finansowych, to pracodawca przekazuje osobie trzeciej środki na sfinansowanie określonego zadania, stanowiącego przedmiot swojej własnej działalności, a osoba trzecia, wywiązując się z przyjętego zobowiązania, zatrudnia pracowników pracodawcy. W takim przypadku pracodawca - w sensie organizacyjnym - jest odbiorcą pracy swoich pracowników, a w sensie prawnym - nabywcą zamówionej przez siebie usługi (dzieła). Tylko w odwrotnym przypadku, gdy pracodawca sprzedaje usługi innemu podmiotowi, które wykonują jego pracownicy, nie ma zastosowania norma z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych /III AUa 1291/20 - wyrok SA Poznań z dnia 20-04-2022/.

Umowy zlecenie w świetle dostępnych dowodów zawarte były tego samego dnia, co umowa o pracę lub w niewielkich odstępach czasu. Zainteresowane jeśli nie wykonywali tych samych czynności co w ramach umowy o pracę to wykonywali zadania zbliżone uzupełniające dotychczasowe czynności. Przy czym wykonywały je przy użyciu tych samych narzędzi/sprzętów co w umowie o pracę, na jednej hali produkcyjnej i pod nadzorem tych samych osób, a czas ich wykonywania nie był osobno rozliczany.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie, postępowanie dowodowe, w sposób jednoznaczny, wykazało, że zawarcie umowy zlecenia przez zainteresowane posłużyło uzyskaniu formalnego innego tytułu do ubezpieczeń, mimo nadal faktycznie realizowanego zobowiązania pracowniczego. Ubezpieczone wykonując umowę cywilnoprawną de facto świadczyły pracę na rzecz własnego pracodawcy, co winno skutkować dodatkowo uiszczeniem składek od osiągniętego w ten sposób przychodu, a z drugiej strony pociągało za sobą brak obowiązku zapłaty składek przez zleceniodawcę. Podkreślenia wymaga też, że w takich okolicznościach pracodawca (co z resztą w świetle zeznań przesłuchanych zarówno przez organ jak i przez Sąd w procesie osób miał na celu) unikał płacenia za nadgodziny, jeśli zlecane dodatkowo czynności wykonywane były po godzinach pracy.

Bez wątplenia w przedmiotowej sprawie występuje zatem konstrukcja modelowego trójkąta umów w świetle brzmienia cytowanego art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Na gruncie wypracowanej w doktrynie i judykatury jednolitego poglądu wskazany trójkąt umów obejmuje trzy umowy, tj. umowę o pracę; umowę zlecenia między pracownikiem a osobą trzecią oraz umowę o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą, na podstawie której pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej, na rzecz zleceniodawcy (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt AUa 1031/12, LEX 1254347, wyrok SA w Szczecinie z dnia 3 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa 301/18, LEX 2692949). W rozpoznawanej sprawie funkcje umowy o podwykonawstwo, spełniała umowa o dostarczenie kadry pracowniczej. (...) SP. Z O.O. nie tyle dostarczał nowych pracowników a zlecał wykonywane już przez nich wykonywanych czynności w ramach umowy o pracę, dodatkowo w ramach rzekomego zlecenia, co umożliwiło płatnikowi realizowanie nadal tych samych celów – rezultat pracy przejmował bowiem nadal pracodawca z tym, że unikając dodatkowych obciążeń, czy to związanych z pracą po godzinach czy systemem czterozmianowym.

W przypadku pracowników, o których mowa w art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych. /III AUa 1569/21 - wyrok SA Warszawa z dnia 13-04-2022/

W ocenie sądu zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpowiadają więc prawu, zatem zasadnym stało się na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalenie odwołań.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art.98 k.p.c., w zw. z § 2 ust.4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz.265 ze zm.) przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu w odniesieniu do każdej z zaskarżonych decyzji i faktu wspólnego rozpoznania spraw z dwóch odwołań.

J.L.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć płatnikowi Poczta.